

Na rokovanie Obecného zastupiteľstva obce Čečejovce.

Názov materiálu: **ODBORNÉ STANOVISKO.**

Obsah materiálu:

- dôvodová správa,
- odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na roky 2021 až 2023.

Návrh na uznesenie: Obecné zastupiteľstvo po prerokovaní
berie na vedomie
odborné stanovisko hlavného kontrolóra obce
k návrhu rozpočtu obce na roky 2021 – 2023.

Spracovateľ: Ing. Ladislav Nyulászi, hlavný kontrolór obce

Predkladateľ: Ing. Ladislav Nyulászi, hlavný kontrolór obce

Dôvodová správa:

Činnosť hlavného kontrolóra vyplýva z ustanovení §§ 18 až 18 g zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a dodatkov.

V súlade so znením § 18 f ods. 1 , písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a dodatkov, hlavný kontrolór obce vypracúva odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve.

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv.

Rozpočet obce zahŕňa aj finančné vzťahy k štátu ktorými sú:

- a) podiely na daniach v správe štátu,
- b) dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy,
- c) ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rok.

Rozpočet obce obsahuje finančné vzťahy k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám zriadeným obcou a k iným právnickým osobám, ktorých je zakladateľkou.

Môže obsahovať aj finančné vzťahy k rozpočtom iných obcí a vyššieho územného celku ak plnia spoločné úlohy.

Súčasťou rozpočtu obce sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z mimorozpočtových peňažných fondov obce a finančné operácie, ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účasti. Tieto finančné operácie sa uskutočňujú mimo príjmov a výdavkov rozpočtu obce. (Návratnými zdrojmi financovania sú zdroje z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a prostriedky z dlhopisov.)

Príjmy rozpočtu obce sú:

- a) výnosy miestnych daní a miestneho poplatku,
- b) podiely na daniach v správe štátu,
- c) dotáciami zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- d) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- e) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií,
- f) výnosy z finančných prostriedkov obce,
- g) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- h) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- i) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte,
- j) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) zisk z podnikateľskej činnosti,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

O použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne. To neplatí pri dare, ak darca určí účel, na ktorý sa majú darované prostriedky použiť.

Výdavkami rozpočtu obce sú:

- a) záväzky, ktoré vyplývajú z plnenia povinnosti ustanovených predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce upravených predpismi a na činnosť rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s VUC, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých pôžičiek, úverov a návratných finančných výpomoci,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a výdavky na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie právnickým osobám, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Iným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom, ktoré majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce, alebo poskytujú služby obyvateľom obce a obec nie je ich zakladateľom, môže obec poskytovať dotácie za podmienok ustanovených všeobecne záväzným nariadením obce len na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti. Takto poskytnuté dotácie podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce a ich poskytnutím nemožno zvýšiť celkový dlh obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo vyššiemu územnému celku, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytovanie pomoci pri likvidácii následkov živelných pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území. Obec môže poskytnúť návratnú finančnú výpomoc zo svojho rozpočtu právnickej osobe, ktorej je zakladateľom, pričom na tento účel nemôže použiť návratné zdroje financovania. Obec zostavuje a schvaľuje svoj rozpočet a podľa neho hospodári. Rozpočet sa povinne zostavuje podľa rozpočtovej klasifikácie ustanovenej ministerstvom na obdobie kalendárneho roka. Rozpočet príjmov a výdavkov sa vnútorne člení na časť, ktorá obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky a na časť, ktorá obsahuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky.

Kapitálové príjmy sú príjmy:

- a) z predaja kapitálových aktív,
- b) z predaja pozemkov a nehmotných aktív,
- c) z realizácie finančného majetku,
- d) z kapitálových grantov a transferov,
- e) z predaja majetkových účastí.

Ostatné príjmy sú bežné príjmy.

Kapitálové výdavky sú:

- a) výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku,
- b) výdavky na tvorbu hmotných a mobilizačných rezerv,
- c) príspevky a dotácie iným právnickým a fyzickým osobám na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku.

Bežný a kapitálový rozpočet sa povinne zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov.

Kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Ak je bežný alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania. Obec vykoná po schválení rozpočtu jeho rozpis na rozpočtové a príspevkové organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Obec hospodári s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a počas roka kontroluje hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami. V prípade potreby vykonáva zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, pričom schodok bežného rozpočtu obce môže vzniknúť len z dôvodu použitia prostriedkov rezervného fondu obce alebo použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch.

Rozpočtové prostriedky možno použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte obce schválené. Zmeny rozpočtu obce schvaľuje obecné zastupiteľstvo s výnimkou účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu.

Obecné zastupiteľstvo alebo starosta obce na základe poverenia obecným zastupiteľstvom vykonávajú zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami, ktorými sú:

- a) presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu obce, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky,
- b) povolené prekročenie a viazanie príjmov,
- c) povolené prekročenie a viazanie výdavkov,
- d) povolené prekročenie a viazanie finančných operácií

Obec vedie operatívnu evidenciu o všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných v priebehu rozpočtového roka. Obec je povinná prednostne zabezpečiť krytie všetkých záväzkov, ktoré pre ňu vyplývajú z plnenia povinností ustanovených zákonmi. Starosta obce je povinný zabezpečiť, aby sa rozpočtové prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, ktorá zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte obce. Rozpočtové organizácie obce sú právnické osoby obce, ktoré sú svojimi príjmami a výdavkami zapojené na rozpočet obce. Hospodária samostatne podľa schválených rozpočtov s prostriedkami, ktoré im určí obec v rámci svojho rozpočtu. Príspevkové organizácie obce sú právnické osoby obce, ktorých menej ako 50% výrobných nákladov je pokrytých tržbami a ktoré sú na rozpočet obce zapojené príspevkom. Platia pre ne finančné vzťahy určené obcou v rámci jej rozpočtu. Obec môže použiť návratné zdroje financovania (pôžičky, úvery) len na krytie kapitálových výdavkov. Obec môže vytvárať vlastné mimorozpočtové peňažné fondy.

Zdrojmi peňažných fondov môžu byť najmä:

- a) prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok,
- b) zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) zostatky týchto fondov z minulých rozpočtových rokov.

Zostatky peňažných fondov koncom roka neprepadajú. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo. Prostriedky svojich peňažných fondov používa obec prostredníctvom rozpočtu obce. Za hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami rozpočtových a príspevkových organizácií obce zodpovedajú ich vedúci. Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť.

Rozpočet obce v súlade s platnou právnou úpravou je rovnako ako štátny rozpočet súčasťou sektora rozpočtu verejnej správy. Rozpočet verejnej správy ako komplexný rozpočet je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky a uplatňuje sa pre strednodobé plánovanie. Rozpočet obce sa zostavuje na tri rozpočtové roky pričom súčasťou návrhu rozpočtu je schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Obec je povinná zverejňovať údaje z návrhu rozpočtu obce do 30 dní po schválení svojho rozpočtu a do 60 dní po skončení rozpočtového roka.

Viacročný rozpočet obce sa zostavuje ako:

rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok (t)

rozpočet obce na rok (t plus 1)

rozpočet obce na rok (t plus 2)

Rozpočty obce na ďalšie dva rozpočtové roky nasledujúce po rozpočtovom roku na ktorý sa predkladá záväzný rozpočet obce, sú orientačné a spresňujú sa v ďalšom rozpočtovom roku, t. j. údaje v nich uvedené nie sú záväzné. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. Rozpočet obce obsahuje aj zábery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (ďalej len "program obce"), ak obecné zastupiteľstvo svojím uznesením nerozhodne o ich neuplatňovaní.

Návrh rozpočtu obce Čečejovce na roky 2021 až 2023 je v súlade:

- a) s § 10 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a opatreniami MF SR:
- v príjmovej časti návrhu bežného rozpočtu na rok 2021 sú zahrnuté príjmy z podielovej dane v sume podľa ustanovení príslušných právnych predpisov,
 - v príjmovej časti návrhu bežného rozpočtu na rok 2021 sú zahrnuté príjmy transferu na prenesený výkon štátnej správy na úseku základného školstva podľa ustanovení príslušných právnych predpisov,
 - návrh rozpočtu obce na všetky tri roky je zostavený podľa rozpočtovej klasifikácie ustanovenej opatreniami Ministerstva financií Slovenskej republiky,
 - návrh rozpočtu obce na všetky tri roky je spracovaný v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie,
 - návrh rozpočtu obce na všetky tri roky je okódovaný zdrojmi v súlade s opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky,
 - v návrhu rozpočtu obce na všetky tri roky je uplatnený princíp prednostného zabezpečenia krytia všetkých záväzkov, ktoré pre obec vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi (Zákonníka práce, zákona o sociálnom poistení, zákona o sociálnom fonde a Kolektívnej zmluvy).

b) s § 9 a § 21 ods. 3 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- návrh rozpočtu obce je spracovaný na tri rozpočtové roky.

c) s § 81 ods.12 zákona NR SR č.79/2015 Z. z. o odpadoch:

- v návrhu rozpočtu obce na rok 2021 sú rozpočtované výdavky na zber, zhromažďovanie a zneškodňovanie komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu v plnej výške plánovaných príjmov z miestneho poplatku.

d) s § 7 zákona NR SR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí:

- v návrhu rozpočtu obce sú rozpočtované výdavky na poistenie obecných nehnuteľností.

e) s § 9 ods. 3 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení:

- návrhu rozpočtu obce bol zverejnený na jeho možné pripomienkovanie občanmi.

f) s § 4 ods. 5 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- návrh rozpočtu obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce – programy obce.

g) s článkom 9 ods. 1 Ústavného zákona NR SR č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti:

- súčasťou návrhu je aj rozpočet obce na rok 2020, údaje o očakávanom plnení rozpočtu obce za rok 2020 a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce rozpočtové roky 2017, 2018 a 2019.

Odborné stanovisko predkladá hlavný kontrolór obce Ččeějovce v súlade so zákonom o obecnom zriadení s odporúčaním schválenia rozpočtu obce na rok 2021 a zobrať na vedomie rozpočtov obce na roky 2022 a 2023 obecným zastupiteľstvom v súlade s návrhom.

V Ččeějovciach, dňa: 4.1.2021.

Ing. Ladislav Nyulászi
Hlavný kontrolór obce

